

"Strooi geen zand in de ogen van Vlaamse landbouwers"

De landbouwsector staat nog niet op de rails richting een duurzame toekomst. Maar landbouwactiviteiten toekomstbestendig maken, doe je niet door landbouwers voor te spiegelen dat alles bij het oude kan blijven. We moeten evolueren van een verdienmodel gebaseerd op maximale opbrengst naar een verdienmodel van maximaal inkomen. Daarmee reageren Ineke Maes, beleidsmedewerker landbouw bij Bond Beter Leefmilieu, en Stijn Leestmans, beleidsmedewerker landbouw bij Natuurpunt, op het opiniestuk van ABS-voorzitter Hendrik Vandamme.

🕒 24 AUGUSTUS 2023 – LAATST BIJGEWERKT OM 24 AUGUSTUS 2023 16:49

Lees meer over:
stikstof

De landbouwsector en de natuur- en milieuorganisaties hebben in maart een brug gebouwd in de vorm van het principeakkoord rond het zevende mestactieplan. Goedkeurende reacties kwamen uit alle hoeken van de maatschappij. De intensieve onderhandelingen schonken vertrouwen omdat er aandacht was voor feiten, bezorgdheden en argumentatie.

Op dit moment staat de landbouwsector nog niet op de rails richting een duurzame toekomst. Boeren uiten hun verontwaardiging en uitzichtloosheid in betogingen en affiches. Beleidsmakers hebben inderdaad aan hun plicht verzaakt: problemen werden aangepakt als waren het brandjes die moesten geblust worden. De oorzaken bleven onaangeroerd.

Opinie

"Weg uit de stikstofcrisis, het kan"

🕒 17 AUGUSTUS 2023

De problemen benoemen en erkennen, is de eerste onmisbare stap om een juiste visie en oplossingen te vinden. Verdere polarisatie veroorzaken door een loopje te nemen met de waarheid, brengt de oplossing niet dichterbij. De opinie van Hendrik Vandamme, voorzitter van het Algemeen Boeren Syndicaat en onderhandelaar voor het mestactieplan, is het absoluut dieptepunt in de publieke statements over de huidige situatie. Het contrast tussen de verdere besprekingen van MAP7 - die trouwens tot op vandaag nog steeds doorlopen - en wat men de landbouwers publiek aan standpunten voorschotelt, kan niet groter zijn. Vertrouwen komt te voet en gaat te paard.

Onhoudbare kosten

Het is onbegrijpelijk zich in deze crisissituatie zo op te stellen. Landbouwactiviteiten toekomstbestendig maken, doe je niet door landbouwers voor te spiegelen dat alles bij het oude kan blijven. Het huidige landbouwmodel in Vlaanderen is onhoudbaar.

De milieukost van het huidige landbouwmodel is al decennialang groter dan de economische winst. Via schaalvergroting en efficiëntie zoekt men winstmaximalisatie. Alsmear meer dieren houden, meer diervoeder invoeren en telen, meer mest produceren. Voor onze veeteelt wordt nu al meer dan 70 procent van de landbouwgrond in Vlaanderen ingezet. Daarnaast vraagt de Vlaamse landbouw nóg eens meer dan 500.000 ha in het buitenland. Dit voor onder meer soja om ons vee te voederen.

Om zo efficiënt mogelijk te produceren, moet elke vorm van onvoorspelbaarheid volgens het huidige, destructieve systeem zoveel mogelijk uitgeschakeld worden: welkom drainage, bestrijdingsmiddelen, kunstmest. De Vlaamse landbouw produceert hierdoor voedsel zoveel mogelijk los van de natuur. Daar betalen we al decennialang een prijs voor. De waterstress in België is ondertussen even groot als in woestijnlanden en pesticidenvervuiling maakt bepaalde drinkwaterreservoirs onbruikbaar. De uitstoot van de productie van kunstmeststoffen op fossiele basis ontregelt het klimaat, en het teveel aan mest spoelt uit naar het grond- en oppervlaktewater. En dan hebben we het nog niet over de gezondheidskosten. Een Europese studie uit 2011 stelt dat 1 kilogram ammoniak een gezondheidskost teweegbrengt van 36 euro per Belg per jaar. Volgens het Nationaal Plan Hormoonverstoorders zorgen voornamelijk pesticiden elk jaar voor 4,4 miljard euro aan gezondheidskosten.

Naar een duurzaam verdienmodel

Deze alarmerende cijfers mogen van de boer geen zondebok maken. Een lange keten leeft van het landbouwbedrijf: kunstmest, veevoer, bestrijdingsmiddelen, stallenbouw, verwerking. Het eenzijdige, commercieel geïnspireerde advies over elk van deze sectoren komt het erf van de boer heel makkelijk op. Hierdoor is de landbouwer herleid tot een verdienmodel voor deze industriële spelers. Zelf plukt hij of zij niet de vruchten: een boer verdient ongeveer 60% van wat bij de gemiddelde Vlaming binnenkomt.

Er bestaat een uitweg voor de boeren. Het kan anders. In plaats van een verdienmodel gebaseerd op maximale opbrengst, is het mogelijk om een verdienmodel te baseren op maximaal inkomen. Een bedrijf dat volop de natuurlijke voordelen van een gezonde bodem inzet, volop kiest voor de vastlegging van stikstof via vlinderbloemigen, zal kunnen besparen op pesticiden en op de aankoop van kunstmest. Kiezen voor mengculturen, voor meer diversificatie op het bedrijf en het telen van eigen ruw eiwit verlaagt bovendien bedrijfsrisico's. Door de dierlijke mest op het juiste moment, met de juiste dosis, de juiste techniek en mestsoort op de juiste plaats en teelt aan te brengen, vermijden we eveneens (te hoge) ammoniak- en nitraatmissies naar lucht en bodem.

Als bedrijven binnen de grenzen van milieu, natuur en klimaat voldoende verdienen, hoeven landbouwbedrijven dan te sluiten? Een kleinere veestapel spaart bovendien ook het waardevolle Amazonewoud en de Braziliaanse Cerrado.

Steeds meer landbouwers in Vlaanderen bewijzen dat duurzame landbouw een mooi en stabiel inkomen kan garanderen. Stop dus met zand strooien in de ogen. Zoek mee naar dat verdienmodel, en laat het model los dat lasten op planeet en maatschappij afwentelt.

De auteurs

Met dit opiniestuk willen de auteurs een bijdrage leveren aan het maatschappelijk debat. Ze schrijven in eigen naam en zijn verantwoordelijk voor de inhoud van de tekst.

Ineke Maes en Stijn Leestmans zijn beleidsmedewerker landbouw, respectievelijk bij Bond Beter Leefmilieu en Natuurpunt.

VILT vzw

Koning Albert II Laan 35
1000 Brussel
Belgium

Contact

T • 0473 59 41 39
M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: <https://www.facebook.com/vilt.nieuws/>

screenreader.visit us on our twitter page: https://twitter.com/vilt_nieuws

screenreader.visit us on our linkedin page: <https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/>

screenreader.visit us on our instagram page: <https://www.instagram.com/vilt.nieuws>
